

PRZEDMIOTOWE OCENIANIE
W SZKOLE PODSTAWOWEJ im. ODKRYWCÓW POLSKIEJ MIEDZI W CHOCIANOWIE
KLASY 4 - 8

I. INFORMACJE OGÓLNE

1/ Przedmiot: **historia**

2/ Podstawa programowa:

Rozporządzenie MEN z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 996)

3/ Program:

Tomasz Maćkowski: Program nauczania historii w klasach 4-8 szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś”,
Wydawnictwo Nowa Era

4/ Podręcznik:

Bogumiła Olszewska, Wiesława Surdyk-Fertsch, Grzegorz Wojciechowski: Wczoraj i dziś. Podręcznik do historii dla klasy czwartej szkoły podstawowej. Wydawnictwo Nowa Era.

Grzegorz Wojciechowski: Wczoraj i dziś. Podręcznik do historii dla klasy piątej szkoły podstawowej.

Wydawnictwo Nowa Era.

Bogumiła Olszewska, Wiesława Surdyk-Fertsch, Grzegorz Wojciechowski: Wczoraj i dziś. Podręcznik do historii dla klasy szóstej szkoły podstawowej. Wydawnictwo Nowa Era.

Jarosław Kłaczek, Anna Łaskiewicz, Stanisław Roszak: Wczoraj i dziś. Podręcznik do historii dla klasy siódmej szkoły podstawowej. Wydawnictwo Nowa Era.

Robert Śniegocki, Agnieszka Zielińska: Wczoraj i dziś. Podręcznik do historii dla klasy ósmej szkoły podstawowej. Wydawnictwo Nowa Era.

II. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Klasa IV

- ocena celująca

Uczeń:

1. Posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Biegłe posługuje się zdobytą wiedzą i umiejętnościami w nowych sytuacjach.
3. W wypowiedzi stosuje pojęcia historyczne.
4. Potrafi samodzielnie wyszukiwać wiadomości w różnych źródłach.
5. Wzbogaca swoją wiedzę poprzez czytanie książek lub artykułów o treści historycznej.
6. Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach historycznych.
7. Jest zawsze wzorowo przygotowany do lekcji.

- ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Posiada wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Sprawnie korzysta ze wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji.
3. Wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji.
4. Potrafi pracować w grupie i samodzielnie.
5. Bierze udział w konkursach historycznych.

- ocena dobra

Uczeń:

1. Opanował w stopniu zadowalającym materiał przewidziany w podstawie programowej i programie nauczania.
2. Poprawnie posługuje się pojęciami historycznymi.
3. Potrafi korzystać z poznanych na lekcji źródeł informacji.
4. Chętnie pracuje w grupie.

5. Jest aktywny na lekcji .
6. Przygotowuje się do zajęć.

- ocena dostateczna

Uczeń:

1. Opanował w stopniu podstawowym wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Potrafi pod kierunkiem nauczyciela korzystać z podanych źródeł informacji.
3. Nie pracuje systematycznie.
4. Rzadko aktywny na lekcji. Niechętnie pracuje w grupie .
5. Nie zawsze jest przygotowany do zajęć.

- ocena dopuszczająca

Uczeń:

1. Opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania w stopniu koniecznym.
2. Rozwiązuje proste zadania pod kierunkiem nauczyciela.
3. Nie pracuje systematycznie.
4. Bierny w czasie lekcji.
5. Często nieprzygotowany do zajęć.
6. Ma poważne braki w wiedzy, które można nadrobić w dłuższym czasie.

- ocena niedostateczna

Uczeń:

1. Nie opanował koniecznych wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i programu nauczania mimo pomocy udzielanej mu przez nauczyciela.
2. Braki wiedzy uniemożliwiają mu dalszą naukę przedmiotu.
3. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać prostych zadań.

Klasa V

- ocena celująca

Uczeń:

1. Posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Biegłe posługuje się zdobytą wiedzą i umiejętnościami w nowych sytuacjach.
3. W wypowiedzi stosuje język przedmiotu (np. pojęcia historyczne, związki przyczynowo-skutkowe).
4. Potrafi samodzielnie wyszukiwać wiadomości w różnych źródłach.
5. Wzbogaca swoją wiedzę poprzez czytanie książek lub artykułów o treści historycznej.
6. Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach historycznych.
7. Umie powiązać dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi.
8. Wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji.
9. Potrafi pracować w grupie i samodzielnie.
10. Jest zawsze wzorowo przygotowany do lekcji.

- ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Posiada wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Sprawnie korzysta ze wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji.
3. Potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo – skutkowych.
4. Wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji.
5. Potrafi pracować w grupie i samodzielnie.
6. Bierze udział w konkursach historycznych.

- ocena dobra

Uczeń:

1. Opanował w stopniu zadowalającym materiał przewidziany w podstawie programowej i programie nauczania.
2. Poprawnie posługuje się pojęciami historycznymi .
3. Potrafi korzystać z poznanych na lekcji źródeł informacji.
4. Chętnie pracuje w grupie.
5. Jest aktywny na lekcji .

6. Przygotowuje się do zajęć.

- ocena dostateczna

Uczeń:

1. Opanował w stopniu podstawowym wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Potrafi pod kierunkiem nauczyciela korzystać z podanych źródeł informacji.
3. Nie pracuje systematycznie.
4. Rzadko aktywny na lekcji. Niechętnie pracuje w grupie.
5. Nie zawsze jest przygotowany do zajęć.

- ocena dopuszczająca

Uczeń:

1. Opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania w stopniu koniecznym.
2. Rozwiązuje proste zadania pod kierunkiem nauczyciela.
3. Nie pracuje systematycznie.
4. Bierny w czasie lekcji.
5. Często nieprzygotowany do zajęć.
6. Ma poważne braki w wiedzy, które można nadrobić w dłuższym czasie.

- ocena niedostateczna

Uczeń:

1. Nie opanował koniecznych wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i programu nauczania mimo pomocy udzielanej mu przez nauczyciela.
2. Braki wiedzy uniemożliwiają mu dalszą naukę przedmiotu.
3. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać prostych zadań.

Klasa VI

- ocena celująca

Uczeń:

1. Posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Biegłe posługuje się zdobytą wiedzą i umiejętnościami w nowych sytuacjach.
3. W wypowiedzi stosuje pojęcia historyczne.
4. Potrafi samodzielnie wyszukiwać wiadomości w różnych źródłach.
5. Wzbogaca swoją wiedzę poprzez czytanie książek lub artykułów o treści historycznej.
6. Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach historycznych.
7. Umie powiązać dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi.
8. Wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji.
9. Potrafi powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami w czasie innych przedmiotów.
10. Wyraża samodzielny stosunek do zagadnień z przeszłości. Potrafi argumentować.
11. Potrafi pracować w grupie i samodzielnie.
12. Jest zawsze wzorowo przygotowany do lekcji.

- ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Posiada wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Sprawnie korzysta ze wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji.
3. Potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo – skutkowych.
4. Wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji.
5. Potrafi pracować w grupie i samodzielnie.
6. Bierze udział w konkursach historycznych.

- ocena dobra

Uczeń:

1. Opanował w stopniu zadowalającym materiał przewidziany w podstawie programowej i programie nauczania.
2. Poprawnie posługuje się pojęciami historycznymi .
3. Potrafi korzystać z poznanych na lekcji źródeł informacji.
- 4 Chętnie pracuje w grupie.
5. Jest aktywny na lekcji .
6. Przygotowuje się do zajęć.

- ocena dostateczna

Uczeń:

1. Opanował w stopniu podstawowym wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Potrafi pod kierunkiem nauczyciela korzystać z podanych źródeł informacji.
3. Nie pracuje systematycznie.
4. Rzadko aktywny na lekcji. Niechętnie pracuje w grupie .
5. Nie zawsze jest przygotowany do zajęć.

- ocena dopuszczająca

Uczeń:

1. Opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania w stopniu koniecznym.
2. Rozwiązuje proste zadania pod kierunkiem nauczyciela.
3. Nie pracuje systematycznie.
4. Bierny w czasie lekcji.
5. Często nieprzygotowany do zajęć.
6. Ma poważne braki w wiedzy, które można nadrobić w dłuższym czasie.

- ocena niedostateczna

Uczeń:

1. Nie opanował koniecznych wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i programu nauczania mimo pomocy udzielanej mu przez nauczyciela
2. Braki wiedzy uniemożliwiają mu dalszą naukę przedmiotu.
3. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać prostych zadań.

Klasa VII

- ocena celująca

Uczeń:

1. Posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza treści przewidziane podstawą programową programem nauczania.
2. Biegle posługuje się zdobytą wiedzą i umiejętnościami w nowych sytuacjach.
3. W wypowiedzi stosuje pojęcia historyczne.
4. Potrafi samodzielnie wyszukiwać wiadomości w różnych źródłach.
5. Wzbogaca swoją wiedzę poprzez czytanie książek lub artykułów o treści historycznej
6. Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach historycznych.
7. Umie powiązać dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi.
8. Wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji.
9. Potrafi powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami w czasie innych przedmiotów.
10. Wyraża samodzielny stosunek do zagadnień z przeszłości. Potrafi argumentować.
11. Potrafi pracować w grupie i samodzielnie.
12. Jest zawsze wzorowo przygotowany do lekcji.

- ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Posiada wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Sprawnie korzysta ze wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji.
3. Potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo – skutkowych.
4. Wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji.
5. Potrafi pracować w grupie i samodzielnie.
6. Bierze udział w konkursach historycznych.

- ocena dobra

Uczeń:

1. Opanował w stopniu zadowalającym materiał przewidziany w podstawie programowej i programie nauczania.
2. Poprawnie posługuje się pojęciami historycznymi .
3. Potrafi korzystać z poznanych na lekcji źródeł informacji.
4. Chętnie pracuje w grupie.
5. Jest aktywny na lekcji .
6. Przygotowuje się do zajęć.

- ocena dostateczna

Uczeń:

1. Opanował w stopniu podstawowym wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Potrafi pod kierunkiem nauczyciela korzystać z podanych źródeł informacji.
3. Nie pracuje systematycznie.
4. Rzadko aktywny na lekcji. Niechętnie pracuje w grupie .
5. Nie zawsze jest przygotowany do zajęć.

- ocena dopuszczająca

Uczeń:

1. Opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania w stopniu koniecznym.
2. Rozwiązuje proste zadania pod kierunkiem nauczyciela.
3. Nie pracuje systematycznie.
4. Bierny w czasie lekcji.
5. Często nieprzygotowany do zajęć.
6. Ma poważne braki w wiedzy, które można nadrobić w dłuższym czasie.

- ocena niedostateczna

Uczeń:

1. Nie opanował koniecznych wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i programu nauczania mimo pomocy udzielanej mu przez nauczyciela.
2. Braki wiedzy uniemożliwiają mu dalszą naukę przedmiotu.
3. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać prostych zadań.

Klasa VIII

- ocena celująca

Uczeń:

1. Posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Biegle posługuje się zdobytą wiedzą i umiejętnościami w nowych sytuacjach.
3. W wypowiedzi stosuje pojęcia historyczne.
4. Potrafi samodzielnie wyszukiwać wiadomości w różnych źródłach
5. Wzbogaca swoją wiedzę poprzez czytanie książek lub artykułów o treści historycznej
6. Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach historycznych.

7. Umie powiązać dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi.
8. Wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji.
9. Potrafi powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami w czasie innych przedmiotów.
10. Wyraża samodzielny stosunek do zagadnień z przeszłości. Potrafi argumentować.
11. Potrafi pracować w grupie i samodzielnie.
12. Jest zawsze wzorowo przygotowany do lekcji.

- ocena bardzo dobra

Uczeń:

1. Posiada wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Sprawnie korzysta ze wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji.
3. Potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo – skutkowych.
4. Wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji.
5. Potrafi pracować w grupie i samodzielnie.
6. Bierze udział w konkursach historycznych.

- ocena dobra

Uczeń:

1. Opanował w stopniu zadowalającym materiał przewidziany w podstawie programowej i programie nauczania.
2. Poprawnie posługuje się pojęciami historycznymi .
3. Potrafi korzystać z poznanych na lekcji źródeł informacji.
4. Chętnie pracuje w grupie.
5. Jest aktywny na lekcji .
6. Przygotowuje się do zajęć.

- ocena dostateczna

Uczeń:

1. Opanował w stopniu podstawowym wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania.
2. Potrafi pod kierunkiem nauczyciela korzystać z podanych źródeł informacji.
3. Nie pracuje systematycznie.
4. Rzadko aktywny na lekcji. Niechętnie pracuje w grupie .
5. Nie zawsze jest przygotowany do zajęć.

- ocena dopuszczająca

Uczeń:

1. Opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania w stopniu koniecznym.
2. Rozwiązuje proste zadania pod kierunkiem nauczyciela.
3. Nie pracuje systematycznie.
4. Bierny w czasie lekcji.
5. Często nieprzygotowany do zajęć.
6. Ma poważne braki w wiedzy, które można nadrobić w dłuższym czasie.

- ocena niedostateczna

Uczeń:

1. Nie opanował koniecznych wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i programu nauczania mimo pomocy udzielanej mu przez nauczyciela
2. Braki wiedzy uniemożliwiają mu dalszą naukę przedmiotu.
3. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać prostych zadań.

III. SPRAWDZANIE I OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

1. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów:

L.p.	Kod w e-dzienniku	Opis /przykłady/	Kolor wpisanej oceny
1.	S	sprawdzian <i>/jest zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmuje zakres materiału z całego działu, trwa całą godzinę lekcyjną/</i>	czerwony
2.	K	kartkówka <i>/może być niezapowiedziana, obejmuje materiał z 3 ostatnich lekcji/</i>	zielony
3.	O	odpowiedź ustna	czarny
4.	PNL	praca na lekcji <i>/ praca samodzielna ucznia: zadania, karta pracy; praca w grupie/</i>	czarny
5	AKT	aktywność	czarny
6.	PD	praca dodatkowa <i>/np. realizacja programów, projektów edukacyjnych, prezentacje, plakaty, praca na zajęciach pozalekcyjnych, pokaz - przygotowywanie uroczystości szkolnych/</i>	czarny
7.	KON	uczestnictwo w konkursie	czarny
8.	PDL	przygotowanie do lekcji	czarny
9.	ZD	zadanie domowe	czarny
10.	POP	poprawa oceny negatywnej	czarny

1.1. sprawdziany:

- przeprowadza się sprawdziany pisemne, których celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu wskazanego przez nauczyciela,
- uczeń jest informowany o planowanym sprawdzianie z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, co jest odnotowywane w e-dzienniku,
- sprawdzian jest oceniany w skali punktowej, a liczba punktów jest przeliczana na ocenę zgodnie z zasadami WO,
- każdy sprawdzian poprzedza lekcja powtórzeniowa, podczas której nauczyciel zwraca uwagę uczniów na najważniejsze zagadnienia z danego działu,
- zadania ze sprawdzianu są przez nauczyciela poprawiane i omawiane po oddaniu prac;

1.2. kartkówki:

- przeprowadzane są w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu programowego dwóch, trzech ostatnich jednostek lekcyjnych,
- nauczyciel nie ma obowiązku uprzedzania uczniów o terminie i zakresie programowym kartkówki,
- kartkówka jest tak skonstruowana, by uczeń mógł wykonać wszystkie polecenia w czasie nie dłuższym niż 15 minut.
- kartkówka jest oceniana w skali punktowej, a liczba punktów jest przeliczana na ocenę zgodnie z zasadami WO;

1.3. odpowiedzi ustne:

- uczeń zawsze jest przygotowany do odpowiedzi ustnej z trzech ostatnich lekcji,
- udziela odpowiedzi na krótkie pytania nauczyciela,
- przy wystawieniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę wiedzę ucznia, zwraca uwagę na myślenie przyczynowo-skutkowe;

1.4. praca na lekcji (w grupach lub samodzielna):

- jest pisemną lub ustną formą ćwiczenia umiejętności i utrwalania wiadomości zdobytych przez ucznia podczas lekcji,
- dotyczy m.in. samodzielnego wykonania krótkiej pracy na lekcji, rozwiązywania ćwiczeń dodatkowych w czasie lekcji, aktywnej pracy w grupach, pomocy koleżeńskiej na lekcji przy rozwiązaniu problemu,

c) oceniając ją, nauczyciel bierze pod uwagę: wartość merytoryczną, dokładność wykonania polecenia, staranność i estetykę, w wypadku pracy w grupie stopień zaangażowania w wykonanie ćwiczenia;

1.5. aktywność:

- a) częstego zgłaszania się na lekcji i udzielania poprawnych odpowiedzi,
- b) aktywność ucznia nagradzana jest ocenami lub „plusami”; za pięć zgromadzonych „plusów” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, która zostaje wpisana do e-dziennika;

1.6. prace dodatkowe:

- a) obejmują zrealizowane prace projektowe, programowe wykonane indywidualnie lub zespołowo (np. prezentacje multimedialne, plakaty, pomoce naukowe) podczas zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania historyczne, przygotowywanie uroczystości szkolnych;
- b) oceniając ten rodzaj pracy, nauczyciel bierze pod uwagę m.in.: wartość merytoryczną pracy, estetykę wykonania, wkład pracy ucznia, sposób prezentacji, oryginalność i pomysłowość pracy.

1.7. uczestnictwo w konkursie:

- a) udział w konkursie nagradzany jest oceną celującą, bardzo dobrą lub „plusem” w zależności od zajętego miejsca oraz poziomu pracy konkursowej;

1.8. przygotowanie do lekcji:

- a) uczniowi przysługują dwa „nieprzygotowania” (np) bez podania przyczyny z wyłączeniem zajęć, na których odbywają się zapowiedziane kartkówki i sprawdziany,
- b) uczeń zgłasza nieprzygotowanie (np) na początku lekcji,
- c) za „nieprzygotowanie” uznaje się : brak przygotowania do odpowiedzi ustnej, brak zeszytu lub podręcznika.

1.9. zadanie domowe:

- a) dla chętnych uczniów jest wpisane w zakładkę e-dziennik lub zapisane w zeszycie;

1.10. poprawa oceny negatywnej:

- a) poprawie podlegają oceny niedostateczne i dopuszczające ze sprawdzianów, kartkówek, odpowiedzi ustnej,

b) uczeń ma możliwość poprawy oceny ze sprawdzianów tylko raz,

c) jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu ma obowiązek napisania go w terminie uzgodnionym z nauczycielem - nie później jednak niż do dwóch tygodni od daty sprawdzianu lub powrotu do szkoły po czasowej nieobecności,

d) jeżeli uczeń nie pisał kartkówki, a wyraża chęć jej napisania, wówczas ma taką możliwość. Termin i formę zaliczenia ustala nauczyciel przedmiotu,

e) brak zaliczenia sprawdzianu (nieobecność ucznia) nauczyciel oznacza, wpisując w rubrykę ocen „nb”. Po upływie dwóch tygodni, od pojawienia się takiego wpisu w dzienniku lub powrotu ucznia po dłuższej nieobecności do szkoły, nauczyciel wpisuje w miejsce „nb” ocenę. Jeśli uczeń nie zaliczył sprawdzianu w ustalonym terminie pisze go na najbliższej lekcji.

2. W każdym okresie roku szkolnego uczeń powinien otrzymać minimum 5 ocen.

3. Brak prac domowych nie znosi obowiązku uczenia się w domu, np. przyswajania określonych treści.

4. Przy ocenianiu prac pisemnych dopuszcza się stosowanie „+” i „-” według następującego przelicznika procentowego:

- 1) 0 - 29% niedostateczny
- 2) 30% - 35% dopuszczający (-)
- 3) 36% - 42% dopuszczający
- 4) 43 % - 49% dopuszczający (+)
- 5) 50% - 55% dostateczny (-)
- 6) 56% - 62% dostateczny
- 7) 63% - 69% dostateczny (+)

- 8) 70% - 75% dobry (-)
- 9) 76% - 82% dobry
- 10) 83% - 89% dobry (+)
- 11) 90% - 93% bardzo dobry (-)
- 12) 94% - 96% bardzo dobry
- 13) 97% - 99% bardzo dobry (+)
- 14) 100% - celujący

5. W ocenianiu bieżącym wykorzystuje się skalę liczbową od 1 do 6. Dopuszcza się stosowanie „+” i „-”, gdzie „+” oznacza osiągnięcia ucznia bliższe wyższej kategorii wymagań, „-” niższej kategorii wymagań.

IV. SPOSÓB INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O POSTĘPACH W NAUCE LUB ICH BRAKU

1. Uczniowie informowani są o ocenach na bieżąco, w sposób jawny.
2. Ocena wpisana zostaje do e-dziennika. Kolorem czerwonym wpisana jest ocena ze sprawdzianu, kolorem zielonym z kartkówki, kolorem czarnym pozostałe oceny.
3. Nauczyciel umieszcza na sprawdzianie opis do oceny.
4. Rodzice otrzymują informacje o postępach w nauce dziecka za pośrednictwem e-dziennika, podczas konsultacji, zebrań z rodzicami i indywidualnych rozmów.
5. Sprawdziany uczniów przechowywane są przez nauczyciela do końca roku szkolnego.

V. ZASADY WGLĄDU UCZNIÓW, RODZICÓW /PRAWNYCH OPIEKUNÓW DO PRAC PISEMNYCH, ZASADY PRZECHOWYWANIA PRAC

1. Sprawdzony i oceniony sprawdzian uczniów przechowywane są w sali lekcyjnej.
2. Sprawdziany są do wglądu - uczniów na zajęciach, rodziców podczas zebrań i indywidualnych spotkań.

VI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Decyzja w sprawie oceniania jest kompetencją nauczyciela i jest ostateczna.
2. Wszelkie sprawy nieuregulowane w niniejszym dokumencie reguluje Statut Szkoły Podstawowej im. Odkrywców Polskiej Miedzi w Chocianowie, dział VI, rozdział 1-9.

VII. ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH

Na czerwono zaznaczono treści usunięte z podstawy programowej (nieobowiązkowe, niewymagane od ucznia), które nauczyciel może wprowadzić na lekcji. Podkreślone są nowe zapisy (zmienione) w podstawie programowej.

KLASA IV

I. Elementy historii rodzinnej i regionalnej. Uczeń: 1) zbiera informacje na temat historii swojej rodziny, gromadzi pamiątki rodzinne i opowiada o nich; 2) poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje. II. Najważniejsze elementy polskiego dziedzictwa kulturowego. Uczeń: 1) zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn państwowy), najważniejsze święta narodowe i państwowe, potrafi wytłumaczyć ich znaczenie; 2) zna legendy o początkach państwa polskiego; 3) wiąże najważniejsze zabytki i symbole kultury polskiej z właściwymi regionami. III. Refleksja nad historią jako nauką. Uczeń: 1) wyjaśnia, na czym polega praca historyka; 2) wskazuje sposoby mierzenia czasu w historii i posługuje się pojęciami chronologicznymi; 3) rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych; 4) odróżnia historię od dziejów legendarnych. IV. Postacie i wydarzenia o doniosłym znaczeniu dla kształtowania polskiej tożsamości kulturowej. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 1) księciu Mieszku i czeskiej Dobrawie – chrzcie Polski; 2) Bolesławie Chrobrym – pierwszym królu – i zjeździe w Gnieźnie; 3) ostatnim z Piastów – Kazimierzu Wielkim; 4) królowej Jadwidze, Władysławie Jagielle, Zawiszy Czarnym, unii polsko-litewskiej i zwycięstwie grunwaldzkim; 5) Mikołaju Koperniku i krakowskich żakach; 6) Janie Zamoyskim – wodzu i mężu stanu; 7) królu Janie III Sobieskim i innych bohaterach wojen XVII wieku; – przeorze Augustynie Kordeckim, hetmanie Stefanie

Czarneckim; 8) Tadeuszu Kościuszcze i kosynierach spod Raławic; 9) Janie Henryku Dąbrowskim i Józefie Wybickim oraz polskim hymnie; 10) Romualdzie Traugucie i powstańczym państwie; 11) laureatce Nagrody Nobla – Marii Skłodowskiej-Curie; 12) Józefie Piłsudskim i jego żołnierzach; 13) Eugeniuszu Kwiatkowskim i budowie Gdyni; 14) „Zośce”, „Alku”, „Rudym” i „Szarych Szeregach”; 15) żołnierzach niezłomnych – Witoldzie Pileckim – jego wojennych o powojennych wyborach, Danucie Siedzikównie „Ince”; 16) papieżu Janie Pawle II; 17) „Solidarności” i jej bohaterach.

KLASA V

I. Cywilizacje starożytne. Uczeń: 1) porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym; i wyjaśnia skutki rewolucji neolitycznej; 2) umiejscawia w czasie i przestrzeni cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamii, Egiptu i Izraela), cywilizacje nad wielkimi rzekami (Indie i Chiny) oraz cywilizacje starożytnej Grecji i Rzymu; 3) charakteryzuje strukturę społeczeństwa system wierzeń w Egipcie, Grecji i Rzymie, religię starożytnego Izraela; wyjaśnia różnicę między politeizmem a monoteizmem; 4) umiejscawia w czasie i zna różne systemy sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Egipcie, Atenach peryklejskich i Rzymie; 5) charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, prawie, architekturze, sztuce, literaturze; 6) umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny oraz rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa.

II. Bizancjum i świat islamu. Uczeń: 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny islamu zasięg ekspansji arabskiej i wyjaśnia wpływ cywilizacji muzułmańskiej na Europę; 2) umiejscawia w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i rozpoznaje osiągnięcia kultury bizantyjskiej (prawo, architektura, sztuka); dostrzega różnice między chrześcijaństwem wschodnim i zachodnim.

III. Średniowieczna Europa. Uczeń charakteryzuje władzę królewską, cesarską i papieską oraz relacje między nimi. 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni państwo Franków; 2) umiejscawia w czasie i przestrzeni nowe państwa w Europie; 3) wyjaśnia przyczyny i skutki rozłamu w Kościele w XI wieku oraz opisuje relacje między władzą cesarską a papieską; 4) charakteryzuje przyczyny i skutki krucjat.

IV. Społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy. Uczeń: 1) przedstawia instytucje systemu lennego, wyjaśnia pojęcie stanu i charakteryzuje podziały społeczne w średniowieczu; 2) opisuje warunki życia średniowiecznego miasta i wsi; 3) porównuje kulturę rycerską i kulturę miejską, opisuje charakterystyczne cechy wzoru rycerza średniowiecznego, rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza we własnym regionie, wskazuje różnice między stylem romańskim a stylem gotyckim; 4) wyjaśnia rolę Kościoła (w tym zakonów) w dziedzinie nauki, architektury, sztuki kultury i życia codziennego.

V. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Uczeń: 1) przedstawia genezę państwa pierwszych Piastów oraz umiejscawia je w czasie i przestrzeni; 2) wyjaśnia okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Polski; 3) charakteryzuje rozwój i kryzys monarchii Bolesława Chrobrego; Mieszka II; 4) charakteryzuje kryzys i odbudowę monarchii piastowskiej w XI w.; za rządów Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego; 5) przedstawia dokonania Bolesława Krzywoustego; opisuje konflikt z Cesarstwem Niemieckim; 5) opisuje społeczeństwo Polski pierwszych Piastów.

VI. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Uczeń: 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni Polskę okresu rozbicia dzielnicowego; 2) opisuje przyczyny oraz wskazuje skutki rozbicia dzielnicowego; 3) umieszcza w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko–krzyżackimi oraz zagrożeniem najazdami tatarskimi w okresie rozbicia dzielnicowego; 3) opisuje przemiany społeczne i gospodarcze, z uwzględnieniem ruchu osadniczego; 5) charakteryzuje proces zjednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku, wskazując na rolę władców piastowskich (ze szczególnym uwzględnieniem roli Władysława Łokietka) oraz Kościoła.

VII. Polska w XIV–XV wieku. Uczeń: 1) opisuje rozwój terytorialny zmiany granic państwa polskiego w XIV i XV wieku; 2) analizuje dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej (system obronny, urbanizacja kraju, prawo, nauka) oraz w polityce zagranicznej; 3) opisuje związki Polski z Węgry w XIV i XV wieku; 3) wyjaśnia przyczyny i ocenia następstwa unii Polski z Wielkim Księstwem Litewskim; 4) charakteryzuje dokonania w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej Jagiellonów w XV wieku; 4) porządkuje i umieszcza w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w XIV–XV wieku; 5) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej i uprawnień stanu szlacheckiego (rozwój przywilejów szlacheckich do konstytucji nihil novi).

KLASA VI

VIII. Wielkie odkrycia geograficzne. Uczeń: 1) wyjaśnia przyczyny i ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy oraz Nowego Świata; 2) umiejscawia w czasie i przestrzeni

wyprawy Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana. oraz sytuuje w przestrzeni posiadłości kolonialne Portugalii i Hiszpanii.

IX. „Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim. Uczeń: 1) rozpoznaje charakterystyczne cechy renesansu europejskiego; charakteryzuje największe osiągnięcia Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika, Galileusza i Jana Gutenberga; 2) wymienia przyczyny i następstwa reformacji, opisuje cele i charakteryzuje działalność Marcina Lutra i Jana Kalwina; oraz przedstawia okoliczności powstania Kościoła anglikańskiego; 3) wyjaśnia cele zwołania soboru trydenckiego charakteryzuje reformę Kościoła katolickiego; 4) umieszcza w czasie i opisuje najważniejsze wydarzenia w dziedzinie polityki wewnętrznej ostatnich Jagiellonów; 5) charakteryzuje politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów, ze szczególnym uwzględnieniem powstania Prus Książęcych; 4) wyjaśnia okoliczności powstania Prus Książęcych; 5) opisuje model polskiego życia gospodarczego w XVI wieku; uwzględniając działalność gospodarczą polskiej szlachty i rolę chłopów; 6) przedstawia największe osiągnięcia polskiego renesansu i reformacji, uwzględniając twórczość Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego; rozpoznaje obiekty sztuki renesansowej na ziemiach polskich; we własnym regionie; 7) przedstawia okoliczności zawarcia unii realnej między Polską a Litwą (1569) i jej główne postanowienia.

X. Początki Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń: 1) charakteryzuje stosunki wyznaniowe i narodowościowe w Rzeczypospolitej; wyjaśnia główne założenia konfederacji warszawskiej; 2) wyjaśnia okoliczności uchwalenia artykułów henrykowskich i przedstawia zasady wolnej elekcji. omawia przebieg i rezultaty pierwszych wolnych elekcji; 3) opisuje panowanie Stefana Batorego, ze szczególnym uwzględnieniem jego polityki zewnętrznej.

XI. Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII wieku. Uczeń: 1) wyjaśnia główne przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Rosją, Szwecją i Turcją; 2) wyjaśnia przyczyny, cele i następstwa powstania Bohdana Chmielnickiego na Ukrainie; 3) omawia przebieg i znaczenie potopu szwedzkiego; 4) sytuuje w czasie, lokalizuje i omawia najważniejsze bitwy w XVII wieku; 4) dokonuje oceny następstw politycznych, społecznych i gospodarczych wojen w XVII wieku; 5) rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku, odwołując się do przykładów architektury i sztuki we własnym regionie.

XII. Europa w XVII i XVIII wieku. Uczeń: 1) charakteryzuje ustrój monarchii absolutnej na przykładzie Francji Ludwika XIV i monarchii parlamentarnej na przykładzie Anglii, wykorzystując informacje o ustroju Anglii; 2) opisuje idee Oświecenia, podaje przykłady ich zastosowania w nauce, literaturze, architekturze i sztuce; 3) charakteryzuje zasadę trójpodziału władzy Karola Monteskiusza i zasadę umowy społecznej Jakuba Rousseau; 3) charakteryzuje reformy oświeceniowe na przykładzie wybranego państwa. wprowadzone w Prusach, Rosji i Austrii.

XIII. Rzeczpospolita Obojga Narodów w I połowie XVIII wieku. Uczeń charakteryzuje i ocenia sytuację wewnętrzną i międzynarodową Rzeczypospolitej w czasach saskich. 1) omawia przyczyny i charakteryzuje przejawy kryzysu państwa w epoce saskiej; 2) charakteryzuje projekty reform ustrojowych Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Konarskiego; 3) omawia zjawiska świadczące o postępie gospodarczym, rozwoju kultury i oświaty;

XIV. Powstanie Stanów Zjednoczonych. Uczeń: 1) omawia przyczyny i następstwa amerykańskiej wojny o niepodległość i ocenia jej rezultaty uwzględniając realizację idei oświeceniowych; 2) wymienia instytucje ustrojowe Stanów Zjednoczonych, wyjaśnia ich funkcjonowanie; ocenia sposób, w jaki konstytucja amerykańska realizowała w praktyce zasadę trójpodziału władzy; 2) przedstawia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych.

XV. Wielka rewolucja we Francji. Uczeń omawia główne przyczyny rewolucji francuskiej i ocenia jej rezultaty, uwzględniając realizację idei oświeceniowych. 2) analizuje i objaśnia zasady zawarte w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela.

XVI. Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej. Uczeń: 1) podaje przykłady działań służących naprawie państwa za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, w tym osiągnięcia Komisji Edukacji Narodowej; 2) charakteryzuje cele i konsekwencje konfederacji barskiej; 2) umiejscawia w czasie obrady Sejmu Wielkiego oraz uchwalenie Konstytucji 3 maja; wymienia reformy Sejmu Wielkiego oraz najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja; 4) wyjaśnia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i przedstawia jej następstwa; 4) rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu.

XVII. Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII wieku. Uczeń: 1) umiejscawia w czasie I, II i III rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne po każdym rozbiórze; 2) przedstawia przyczyny i skutki powstania kościuszkowskiego; 3) rozróżnia przyczyny wewnętrzne i zewnętrzne upadku Rzeczypospolitej.

XVIII. Epoka napoleońska. Uczeń: 1) charakteryzuje przemiany polityczno-ustrojowe i przemiany społeczno-gospodarcze w Europie w okresie napoleońskim; 2) ocenia postawy Polaków wobec Napoleona i stosunek Napoleona do sprawy polskiej. opisuje okoliczności utworzenia Legionów Polskich oraz omawia ich historię; 3) opisuje powstanie Księstwa Warszawskiego, jego ustrój i terytorium.

KLASA VII

XIX. Europa po kongresie wiedeńskim. Uczeń: 1) omawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy, w tym do ziem polskich; 2) charakteryzuje najważniejsze przejawy rewolucji przemysłowej (wynalazki i ich zastosowania, obszary uprzemysłowienia, zmiany struktur społecznych i warunków życia).

XX. Ziemie polskie w latach 1815–1848. Uczeń: 1) wskazuje na mapie podział polityczny ziem polskich po kongresie wiedeńskim; 1) charakteryzuje okres konstytucyjny Królestwa Polskiego – ustrój, osiągnięcia w gospodarce, kulturze i edukacji; 2) przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagania i następstwa powstania; dla Polaków w różnych zaborach; 4) omawia położenie Polaków w zaborach pruskim i austriackim, na obszarze ziem zabranych oraz w Rzeczypospolitej Krakowskiej; 5) charakteryzuje główne nurty oraz postacie znaczenie Wielkiej Emigracji. i ruch spiskowy w kraju. XXI. Europa w okresie Wiosny Ludów. Uczeń: 1) wymienia wydarzenia związane z walką z porządkiem wiedeńskim, charakteryzuje przebieg Wiosny Ludów w Europie; 2) omawia przyczyny i skutki powstania krakowskiego oraz Wiosny Ludów na ziemiach polskich.

XXI. Powstanie styczniowe. Uczeń: 1) omawia pośrednie i bezpośrednie przyczyny powstania; w tym „rewolucję moralną” 1861–1862; 2) dokonuje charakterystyki działań powstańczych z uwzględnieniem, jeśli to możliwe, przebiegu powstania w swoim regionie; 3) omawia porównuje uwłaszczenie chłopów w zaborze rosyjskim z uwłaszczeniem w pozostałych zaborach; 4) charakteryzuje formy represji popowstaniowych.

XXII. Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX wieku. Uczeń:

1) opisuje sytuację polityczną w Europie w II połowie XIX wieku, w tym procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec; 2) prezentuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych; 3) wyjaśnia przyczyny, zasięg i następstwa ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX wieku; 4) wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe. XXIII.

Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX wieku. Uczeń: 1) omawia politykę zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej wyjaśnia cele i opisuje metody działań – rusyfikacja, germanizacja (Kulturkampf), autonomia galicyjska; 2) opisuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców – trójlojalizm, praca organiczna, ruch spółdzielczy; 3) opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków; 4) omawia główne założenia narodziny i pierwsze lata istnienia nowoczesnych ruchów politycznych (socjalizm, ruch ludowy, ruch narodowy); 5) wyjaśnia społeczne i narodowe aspekty rewolucji w latach 1905–1907. 6) charakteryzuje spór orientacyjny w latach 1908–1914. XXIV. I wojna światowa. Uczeń: 1) omawia najważniejsze konflikty między mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX wieku; 1) wymienia główne przyczyny wojny; – polityczne i gospodarcze, pośrednie i bezpośrednie; 2) omawia specyfikę działań wojennych: wojna pozycyjna, manewrowa, działania powietrzne i morskie; 3) charakteryzuje postęp techniczny w okresie I wojny światowej; 5) opisuje rewolucję i wojnę domową w Rosji. XXV. Sprawa polska w czasie I wojny światowej.

Uczeń: 1) charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej w przededniu i po wybuchu wojny; 2) omawia umiędzynarodowienie sprawy polskiej: akt 5 listopada 1916 r., rola Stanów Zjednoczonych i rewolucji rosyjskich, deklaracja z 3 czerwca 1918 r.; 2) ocenia polski wysiłek zbrojny i dyplomatyczny podczas I wojny światowej. wymienia prace państwowotwórcze podczas wojny. XXVI. Europa i świat po I wojnie światowej.

Uczeń: 1) opisuje kulturowe i cywilizacyjne następstwa wojny; 2) charakteryzuje postanowienia konferencji paryskiej oraz traktatu w Locarno; ocenia funkcjonowanie Ligi Narodów ładu wersalskiego; 3) charakteryzuje oblicza totalitaryzmu (włoskiego faszystowskiego narodowego socjalizmu i systemu sowieckiego): ideologię i praktykę. XXVII. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej.

Uczeń: 1) omawia formowanie się centralnego ośrodka władzy państwowej – od październikowej deklaracji Rady Regencyjnej do „Małej Konstytucji”; 2) przedstawia proces kształtowania się granic (wersalskie decyzje, a fenomen powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, plebiscyty). (zachód) – federacyjny dylemat a inkorporacyjny rezultat (wschód); 3) opisuje wojnę polsko-bolszewicką i jej skutki. (pokój ryski). XXVIII. II Rzeczpospolita w latach 1921–1939. Uczeń: 1) charakteryzuje skalę i skutki wojennych zniszczeń oraz dziedzictwa zaborowego; 2) charakteryzuje ustrój polityczny Polski na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r.; 3) omawia kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce – przyczyny, przebieg i skutki przewrotu majowego; 4) opisuje polski autorytaryzm; – rządy sanacji, zmiany ustrojowe

(konstytucja kwietniowa z 1935 r.); 5) przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej. (system sojuszy i politykę równowagi) XXIX. Społeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej. Uczeń: 1) charakteryzuje społeczną, narodowościową i wyznaniową strukturę państwa polskiego; 2) omawia skutki światowego kryzysu gospodarczego na ziemiach polskich; 2) ocenia życie społeczno-gospodarcze II Rzeczypospolitej, uwzględniając kryzysy i osiągnięcia; a zwłaszcza powstanie Gdyni, magistrali węglowej i Centralnego Okręgu Przemysłowego; 3) wymienia najważniejsze osiągnięcia kulturalne i naukowe Polski w okresie międzywojennym.

Klasa VIII

XXX. Droga do wojny. Uczeń: 1) omawia japońską agresję na Dalekim Wschodzie; 2) przedstawia ekspansję Włoch i wojnę domową w Hiszpanii; 1) opisuje politykę hitlerowskich Niemiec służącą rozbiciu systemu wersalskiego w Europie; wersalsko-lokarneńskiego: od remilitaryzacji Nadrenii do układu w Monachium; 2) charakteryzuje politykę ustępstw Zachodu wobec Niemiec Hitlera; 3) wymienia konsekwencje paktu Ribbentrop-Mołotow.

XXXI. Wojna obronna Polski we wrześniu 1939 r. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września). Uczeń:

1) charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; 2) omawia etapy i kluczowe wydarzenia wojny obronnej Polski, i wskazuje na mapach położenia stron walczących z uwzględnieniem, jeśli to możliwe, wydarzeń i bitew w swoim regionie; 3) wymienia przykłady szczególnego bohaterstwa Polaków, uwzględniając żołnierzy i ludność cywilną. np. obrona poczty w Gdańsku, walki o Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwy pod Mokrą i Wizną, bitwa nad Bzurą, obrona Warszawy, obrona Grodna, bitwa pod Kockiem, bitwa nad Bzurą.

XXXII. II wojna światowa i jej etapy. Uczeń: 1) przedstawia oraz umiejscawia w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne); 2) charakteryzuje politykę Niemiec na terenach okupowanej Europy; przedstawia zagładę Żydów oraz Romów i eksterminację innych narodów; charakteryzuje postawy Polaków wobec Holokaustu; zna przykłady bohaterstwa Polaków ratujących Żydów z Holokaustu; 3) wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi; 4) wymienia główne decyzje konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jałta, Poczdam); 5) przedstawia bezpośrednie skutki II wojny światowej, w tym problem zmiany granic i przesiedleń ludności.

XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką. Uczeń: 1) porównuje założenia i metody polityki niemieckiej i sowieckiej w okupowanej Polsce; 2) wymienia przykłady zbrodni niemieckich i sowieckich – zarówno tych o wymiarze ogólnokrajowym (np. zbrodnia katyńska, Auschwitz-Birkenau), jak i regionalnym (np. Palmiry, kaźń profesorów lwowskich, Zamojszczyzna); 3) wyjaśnia przyczyny i znaczenie konfliktu polsko-ukraińskiego, w tym ludobójstwa ludności polskiej na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej; 4) charakteryzuje polityczną i militarną działalność polskiego państwa podziemnego, w tym formy oporu wobec okupantów; 5) wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki wybuchu powstania warszawskiego oraz ocenia postawę aliantów i Związku Sowieckiego wobec powstania.

XXXIV. Sprawa polska w czasie II wojny światowej. Uczeń: 1) przedstawia okoliczności powstania i omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na wychodźstwie; 2) umieszcza w czasie i przestrzeni działania polskich formacji na różnych frontach i obszarach toczącej się wojny; 3) przedstawia politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej.

XXXV. Świat po II wojnie światowej. Uczeń: 1) charakteryzuje bezpośrednie skutki II wojny światowej, wyróżniając następstwa polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe, z uwzględnieniem powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych; 2) wyjaśnia przyczyny i skutki rozpadu koalicji antyhitlerowskiej oraz opisuje początki zimnej wojny; 3) opisuje okoliczności powstania NRD i RFN; 3) wskazuje na mapie państwa NATO i Układu Warszawskiego, charakteryzując oba bloki polityczno-wojskowe; 4) charakteryzuje politykę ZSRS wobec państw bloku wschodniego na przykładzie interwencji zbrojnych na Węgrzech i Czechosłowacji; 5) opisuje przyczyny umieszcza w czasie i przestrzeni i ocenia następstwa procesów dekolonizacyjnych; 6) charakteryzuje konflikty doby zimnej wojny, na dwóch wybranych przykładach; w tym wojny w Korei, Wietnamie i Afganistanie oraz omawia skutki blokady Berlina i kryzysu kubańskiego; 7) opisuje przyczyny konfliktu na Bliskim Wschodzie; 8) omawia przemiany w Chinach po II wojnie światowej; 9) charakteryzuje przemiany społeczno-gospodarcze w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1989-1991, z uwzględnieniem rozpadu ZSRS; wyjaśnia przyczyny oraz lokalizuje w czasie i

przestrzeni proces rozpadu ZSRS na przełomie lat 80. i 90., a także wyjaśnia jego następstwa; 10) przedstawia cele i główne etapy integracji europejskiej; rozwoju Unii Europejskiej 11) opisuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej.

XXXVI. Początki komunizmu w Polsce. Uczeń: 1) przedstawia okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów; (rola Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, referendum ludowe, wybory w 1947 r.) 2) charakteryzuje postawy Polaków wobec nowych władz, z szczególnym uwzględnieniem różnych form oporu. zbrojnego (żołnierze niezłomni [wyklęci]).

XXXVII. Stalinizm w Polsce i jego skutki. Uczeń: 1) przedstawia system terroru stalinowskiego i przemiany ustrojowe, gospodarczo-społeczne i kulturowe w okresie stalinizmu; 2) omawia system terroru stalinowskiego w Polsce i ocenia jego skutki; 2) wyjaśnia przyczyny i skutki poznańskiego czerwca 1956 r. (powstanie poznańskie) oraz znacznie wydarzeń październikowych 1956 r.

XXXVIII. Polska w latach 1957–1981. Uczeń: 1) opisuje system władzy w latach 60. i 70. w PRL i formy uzależnienia od ZSRS; 2) charakteryzuje realia życia społecznego i kulturalnego, z uwzględnieniem specyfiki czasów gomułkowskich i gierkowskich; 3) przedstawia i umiejscawia w czasie różnorodność przyczyn kryzysów społecznych w latach 1968, 1970, 1976 i ich konsekwencje; 4) wyjaśnia znaczenie roli Kościoła katolickiego dla stosunków politycznych i społecznych; 5) opisuje narodziny i działania opozycji politycznej w latach 1976–1980; 6) przedstawia rolę wpływ Jana Pawła II i ocenia jego wpływ na przemiany społeczne i polityczne; 7) wyjaśnia przyczyny i następstwa strajków sierpniowych w 1980 r.; 8) charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność”.

XXXIX. Dekada 1981–1989. Uczeń: 1) wyjaśnia przyczyny wprowadzenia stanu wojennego, opisuje jego przebieg konsekwencje; 2) przedstawia postawy Polaków wobec stanu wojennego, analizuje fenomen oporu społecznego; 3) wyjaśnia przyczyny zawarcia porozumienia „okrągłego stołu”, przedstawia jego głównych uczestników i opisuje postanowienia.

XL. Narodziny III Rzeczypospolitej. Uczeń: 1) opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989–1997; 2) charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne, gospodarcze i kulturowe lat 90.; 3) wyjaśnia przyczyny napięć społecznych.

XLI. Miejsce Polski w świecie współczesnym. Uczeń: 1) przedstawia i sytuuje w czasie i przestrzeni proces rozpadu Układu Warszawskiego i odzyskanie suwerenności przez Polskę; 1) wyjaśnia przyczyny ocenia znaczenie przystąpienia Polski do NATO w 1999 r.; 2) wyjaśnia przyczyny znaczenie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 r.

Opracowanie:

A. Piotrowska
J. Różańska-Mroczo
A. Jaskuła
M. Matulewicz
17.09.2025r.